

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MOBİLYA SEKTÖRÜ RAPORU (2019)

**SANAYİ VE VERİMLİLİK GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ**

Sektörel Raporlar ve

Analizler Serisi

İÇİNDEKİLER

Tablolar Listesi.....	3
Şekiller Listesi	3
Kısaltmalar Listesi	4
YÖNETİCİ ÖZETİ	5
1. SEKTÖRÜN GENEL DURUMU	5
1.1. Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki Durumu.....	5
1.2. Sektörün Türkiye’deki Genel Durumu	7
1.3. Sektördeki Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler	7
1.4. Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler.....	8
1.5. Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler	8
1.6. Sektörün Kapasite Kullanımı.....	9
1.7. Sektörün İşyeri Sayısı ve İstihdamı	9
1.8. Sektörün Üretim Değeri	11
1.9. Sektörün Cirosu	11
1.10. Sektörün Katma Değeri	11
1.11. Sektörün Ar-Ge Faaliyeti	11
1.12. Sektörün Elektrik Tüketimi	12
1.13. Sektörün Dış Ticareti	12
1.14. Sektörün Maliyet Bileşenleri (enerji, işgücü, hammadde vb. genel değerlendirmeler, oransal veriler, tespitler vb.)	15
1.15. Sektörün 2019–2023 Projeksiyonu	16
2. SEKTÖRÜN SON ALTI AYLIK DEĞERLENDİRMESİ	16
2.1. Son Dönemdeki Sektöre İlişkin Türkiye ve Dünyadaki Gelişmeler	16
2.2. Sektörün Üretim Endeksi Değerlendirmesi	17
2.3. Sektörün Kapasite Kullanım Oranı Değerlendirmesi	18
2.4. Sektörün İhracat ve İthalat Değerlendirmesi	19
2.5. Sektörün Ciro Endeksi Değerlendirmesi.....	20
KAYNAKÇA	21

Tablolar Listesi

Tablo 1. Dünya Mobilya Ticaretinde İlk Sıralarda Yer Alan Ülkelerin Payları.....	6
Tablo 2. Dünya Mobilya İhracat ve İthalatında Öne Çıkan Ülkeler	6
Tablo 3. Üretimi Yapılan Başlıca Ürün Grupları.....	8
Tablo 4. Mobilya Sektöründe Girişimci ve Çalışan Sayısı	10
Tablo 5. Mobilya Sektörü Üretim Değeri (TL).....	11
Tablo 6. Mobilya Sektörü Ciro (TL)	11
Tablo 7. Mobilya Sektörü Katma Değeri(TL).....	11
Tablo 8. Mobilya Sektöründe AR-GE Harcaması(TL)	12
Tablo 9. Ağaç İşleri ve Kağıt Sanayi Sektöründe Elektrik Tüketimi.(MWh)	12
Tablo 10. Mobilya Sektörü İhracatı (Bin\$).....	13
Tablo 11. Mobilya Sektörü İthalatı (Bin\$)	13
Tablo 12. Mobilya Ürünlerinin Yıllara Göre Bazı Ülkelere Dış Ticareti (Bin\$)	14-15
Tablo 13. Büyük Ölçekli İşletmelerin Ortalama Üretim Girdi Oranları.....	16
Tablo 14. Mobilya Sektöründe Yıllara Göre Aylık Sanayi Üretim Endeksi (2015=100)	17-18
Tablo 15. Mobilya Üretiminde Ortalama Kapasite Kullanım Oranları(%).....	18
Tablo 16. Mobilya Endüstrisi Dış Ticaret Dengesi (Bin\$).....	20

Şekiller Listesi

<u>Şekil 1. Ortalama Sanayi İstihdam Endeksi (2010=100) .....</u>	10
<u>Şekil 2. 2014–2018 Yılları Mobilya İhracatı (Milyon \$).....</u>	13
<u>Şekil 3. 2014–2018 Yılları Mobilya İthalatı (Milyon \$).....</u>	14
<u>Şekil 4. Yıllara Göre Sanayi Üretim Endeksi (2015=100) .....</u>	18
<u>Şekil 5. Aylık Kapasite Kullanım Oranı (İmalat Sanayi Ağırlıklı) .....</u>	19
<u>Şekil 6. Yıllara Göre Mobilya İhracatı- İthalatı Grafiği .....</u>	20
<u>Şekil 7. Mobilya Sanayi Ciro Endeksi (2015=100).....</u>	21

Kısaltmalar

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AR-GE	: Araştırma ve Geliştirme
CSIL	: Centre For Industrial Studies
GSYİH	: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
GTİP	: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
KOBİ	: Küçük ve Orta Boy İşletme
MOBSAD	: Mobilya Sanayi İşadamları Derneđi
MOSDER	: Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneđi
MOSFED	: Mobilya Sanayicileri ve İşadamları Dernekleri Federasyonu
NACE	: Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
OAİB	: Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TEDAŞ	: Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TRADEMAP	: Trade Statistics For International Business Development
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İnsanların, günlük yaşama yönelik sosyal ve kültürel temel gereksinimlerini güvenli ve konforlu bir şekilde karşılamak amacıyla genelde ağaç malzemedен oluşturulmuş işlevsel, estetik görünümlü kullanım eşyalarının tümü mobilya olarak tanımlanır.

Mobilya sanayi, yarattığı “katma değer” ile ülkemizde stratejik bir önem taşımaktadır. Türk mobilya sanayinin sahip olduğu stratejik önem ve yüksek istihdam potansiyelinin bu açıdan dikkatle ele alınması gerekmektedir.

Mobilya sektörü ülkemizdeki başlangıcı her ne kadar eskilere dayanmakta ise de endüstriyel üretim 1970’li yıllarda başlamış olan sektör 33,5 milyar TL üretim değerine sahiptir.

Mobilya sanayi son dönemlerde hızlı bir dönüşüm geçirerek bilgi ve sermaye yoğun bir moda sektörü olma yolunda ilerlemektedir. Bu dönüşümün arkasında yatan en önemli unsur mobilya sanayinin hızlı bir küreselleşme süreci yaşamasıdır.

Mobilya, özellikleri bakımından tüm dünya kültürleri tarafından kullanıldığından son yıllarda artan rekabet karşısında ekonomik ölçekte ve dünya standartlarında üretim yapan tesisler kurulmuş ve bayilik teşkilatlarıyla ülke sathına ve dünyaya ürün satar konuma ulaşmış bulunmaktadır.

SEKTÖRÜN GENEL DURUMU

Sektörün Dünya Ekonomisi ve AB Ülkelerindeki Durumu

Dünya mobilya üretiminin yaklaşık 473 milyar dolar olup, bunun 181 milyar dolarlık bölümünü ihracat, 179 milyar dolarlık bölümünü ithalat oluşturmaktadır. Dünya mobilya ticaretini ağırlıklı gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler gerçekleştirmektedir.

Dünya üretiminde ilk sıralarda yer alan gelişmiş ülkeler dünya mobilya üretiminin % 26’sını yapmaktadır. ABD, Almanya, İtalya dünya mobilya üretiminde ön plana çıkan gelişmiş ülkelerdir.

Üretimde ilk sıralarda yer alan gelişmekte olan ülkeler ise dünya üretiminin % 46,7’sini gerçekleştirmektedir. Bu ülkeler arasından Çin, Polonya, Vietnam özellikle son zamanlarda ihracata yönelik tasarlanan ve üretim yapan yeni tesisleri sayesinde hızlı bir üretim artışı gösteren ülkelerdir.

Türkiye dünya üretiminde yaklaşık %1,2’lik payı ile Vietnam’dan sonra gelmektedir.

Dünyada mobilya üretiminde son beş yılda en büyük üretici olarak Çin ön plana çıkmıştır. Çin mobilya üretiminde %34,8, ABD %10,7, Almanya % 4,2, İtalya %3,6 pay oranları ile Çin’i takip etmektedir. Bu dört ülke dünya mobilya üretiminin %53,3’ünü gerçekleştirmektedir.

Bazı ülkelerin dünya mobilya ihracat ve ithalatındaki pay oranları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Dünya Mobilya Ticaretinde İlk Sıralarda Yer Alan Ülkelerin Payları

ÜLKELER	İHRACAT (%)	ÜLKELER	İTHALAT (%)
Çin	32,7	ABD	30,7
Almanya	7,1	Almanya	8,5
Polonya	6,4	İngiltere	5,1
İtalya	6,2	Fransa	4,8
Vietnam	4,8	Kanada	4,1
ABD	4,5	Japonya	3,8
Meksika	2,6	Hollanda	2,9
Kanada	2,5	İspanya	1,9
Çek Cumhuriyeti	1,7	İsviçre	1,9
Türkiye	1,1	Türkiye	0,3

Kaynak: Trademap

Çin ihracatta %32,7'lik payla ilk sırayı alırken, Almanya, Polonya, İtalya ve Vietnam Çin'in ardından en çok ihracat yapan ülkelerdir. Türkiye dünya mobilya ihracatında %1,1'lik pay almaktadır.

Dünya mobilya ihracatı 2009 yılından sonra yükselme eğilimindedir. 2017 yılında dünyanın en büyük mobilya ihracatçısı 59,3 milyar dolar ile Çin olmuştur.

İthalatta en büyük payı % 30,7 ile ABD alırken, sırasıyla Almanya, İngiltere, Fransa ve Kanada en büyük ithalatçı ülkeler olarak görülmektedir. Türkiye dünya mobilya ithalatı sıralamasında % 0,3'lük pay almaktadır.

Dünya mobilya ithalatı 2009 yılından sonra yükselme eğilimindedir. 2017 yılında dünyanın en büyük mobilya ithalatçısı 55 milyar dolar ile ABD olmuştur.

Dünya mobilya ihracat ve ithalatında öne çıkan ülkeler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Dünya Mobilya İhracat ve İthalatında Öne Çıkan Ülkeler

İhracatçı Ülkeler	Yıllar (Bin\$)		İthalatçı Ülkeler	Yıllar (Bin\$)	
	2016	2017		2016	2017
Çin	56.112.618	59.295.789	ABD	51,451,305	55,026,329
Almanya	12.341.326	12.897.202	Almanya	14,697,422	15,257,692
Polonya	10.646.131	11.552.801	İngiltere	8,701,637	9,235,445
İtalya	10.680.879	11.240.160	Fransa	8,059,704	8,660,662
Vietnam	5.571.827	8.728.284	Kanada	6,874,359	7,292,871

Kaynak: Trademap

AB mobilya endüstrisi son derece uzmanlaşmış olup döşenmiş ve kaplanmış mobilyalar ile mutfak mobilyaları en büyük iki üretim grubudur. AB ülkeleri aynı zamanda ahşap mobilya transit ticaretinde de önemli bir konuma sahiptir.

2017 yılında İtalya, Almanya, Polonya dünya mobilya ihracatının %19,7'sini gerçekleştirmiştir. İtalya ve Almanya Birliğin en büyük üretici ve ihracatçılarıdır.

Ayrıca Almanya, İtalya, İngiltere, Fransa, Polonya AB'nin en büyük mobilya tüketicileri olup, dünya tüketiminin %16,2'sini de bu ülkeler yapmaktadır

2017 yılında Almanya 15,2, İngiltere 9,2 ve Fransa 8,6 milyar dolar ile dünya mobilya ithalatında ilk sıralarda yer almaktadır.

Dünya mobilya üretimi, ihracat ve ithalatında AB ülkelerinin paylarının yüksek olması, AB'nin dünya mobilya ticaretinde büyük ölçüde söz sahibi olduğunu göstermektedir.

1.2 Sektörün Türkiye'deki Genel Durumu

Mobilya sektörü Türkiye'nin en eski ve en gelişen sektörlerinden biridir, sektörde son yıllarda dünya standartlarında üretim yapan tesisler kurulmuş, bayilik teşkilatlarıyla ülke sathına ve dünyaya ürün satar bir konuma ulaşılmıştır. Sektör her yıl ürünlerini geliştirmekte ve çeşitliliğini artırmaktadır.

Mobilya sanayi katma değer açısından da ülkemizin önde gelen sektörlerinden olup ihracatta yerli kaynakları en çok kullanan ve ithal ürünlere bağımlılığı en az olan sektörlerden biri olarak ekonomiye katkısı artarak devam etmektedir.

Mobilya sektöründe TÜİK 2017 verilerine göre, işyeri sayısı 38.477, çalışan sayısı ise 210.068 olarak görülmektedir. Ayrıca perakende sektöründe de çalışan sayısının 100.000 olduğu tahmin edilmektedir.

Mobilya işletmeleri genelde KOBİ'lerden oluşmaktadır. Sektörde yaşanan sıkıntılar tipik KOBİ sıkıntıları olup, dünya çapında pazarlara açılmak için küçük firmaların birleşip güçlenmesi ve profesyonel yapılıması önem taşımaktadır.

Sektörün, mevcut potansiyelini ve stratejik pozisyonun önemini kavrayarak yurtdışı tanıtım ve ihracat çalışmaları ile uluslararası mobilya pazarında yükselme olanağı bulunmaktadır.

1.3 Sektördeki Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler

Genel konumuyla iç piyasaya dönük olan sektörde çoğunluğu geleneksel yöntemlerle çalışan küçük işletmeler ağırlıktadır. Büyük işletmelerin sektöre girmesiyle otomasyonlu üretim gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Hem iç pazara hem de dış pazara yönelen mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmelerde, panel mobilya, masif mobilya, kanepe, oturma grubu, tablalı mobilya (mutfak, banyo, ofis yatak odası), bahçe mobilyaları, mobilya aksam ve parçaları, taşıt mobilyaları, hastane mobilyaları, otel mobilyaları, aksesuarlar, gibi geniş yelpazede üretim yapılmaktadır. Sektörde fabrikasyon üretim yapan firma sayısı her geçen gün artmaktadır.

Mobilya arzı ve talebi doğrudan yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Ofis mobilyaları için ise talep büyük ölçüde işyeri açılması ve ofis otomasyon sistemlerinin kullanımına bağlıdır.

Ev-bahçe ve ofis mobilyalarının toplam mobilya üretimindeki payının %85, kalan %15'lik kısmının ise Mutfak mobilyaları, hava taşıtlarında kullanılan mobilyalar, motorlu taşıtlardaki oturmaya mahsus mobilyalar, bunların aksam ve parçaları ile mağaza mobilyaları olduğu tahmin edilmektedir.

Son yıllarda artan kentleşme, nüfus artışı, yükselen hayat standardı ile mobilyaya olan talep gün geçtikçe artmaktadır. Mobilya talebi değiştirme, yıpranma gibi normal nedenlerin dışında estetik kaygılardan da etkilenmekte ve moda eğilimleri de ürün değiştirmede önemli rol oynamaktadır.

Tablo 3: Üretimi Yapılan Başlıca Ürün Grupları

Panel Mobilya
Kanepe-Oturma Grubu
Oturak-Sandalye
Ofis Mobilyası
Yatak
Diğer (Taşıt, hastane mobilyaları v.b)
Mobilya Aksam ve Parçalar
Bahçe Mobilyası
Mutfak Mobilyası

1.4 Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler

Mobilya sanayi; ev, ofis, taşıt, bahçe, gibi insan yaşam alanlarını ilgilendiren birçok alanda sağladığı nihai ürünlerin yanı sıra, pek çok sektöre de ara mal temin eden bir sanayi dalı olarak, ekonomide önemli bir role sahiptir.

Sektör ahşap mobilya ürünleri yerine metal, plastik gibi ürünleri ahşap görünümü kazanmış ve çizilmeye hassas alanlarda değerlendirmektedir.

Mobilya sektörü, inşaat, gemi sanayi, metal, plastik, cam sanayi, tasarım, reklamcılık, ambalaj, lojistik gibi birçok sektörle etkileşim halinde olup yirmi alt sektörü desteklemektedir.

1.5.Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler

Mobilya sektörü, pazarın yoğunlaştığı veya orman ürünlerinin yoğun olduğu belirli bölgelerde toplanmıştır. Türkiye'nin neredeyse her ilinde mobilya üretimi yapan işletmelere rastlamakla birlikte Kayseri, Bursa (İnegöl), İzmir, Ankara, İstanbul, Kocaeli, Adana ve Antalya'da üretim tesislerinin sıklaştığı görülmektedir.

İstanbul mobilya sektörü muhtelif yerlere dağılmış olmakla beraber en önemli iki merkezi İkitelli Organize Sanayi Bölgesindeki Masko ve küçük sanayi sitesi Modoko'dur. Ankara'da mobilya sektörü Sıteler semti ile özdeşleşmiştir. Ancak Ankara'daki işletmelerin çoğu emek yoğun işletmeler olup, büyük ölçekli üretim yapan firma sayısı azdır.

Kayseri firma başına düşen 17,7 kişilik istihdam düzeyi ile Türkiye genel imalat ortalamasının üzerinde eleman istihdam etmekte olup, büyük ölçekli firmaların yoğunlaştığı bir bölgedir.

Bursa-İnegöl bölgesi tarihi İpekyolu üzerinde olması ve hammadde kaynaklarına yakın olması nedeniyle mobilyacılıkta önemli bir merkez konumundadır. Sektörde yapılan ihracatın bölgelere göre dağılımında Kayseri ve İstanbul'un arkasından 3.sırada yer almaktadır.

İzmir'de ise Karabağlar ve Kısıkköy sektörün yoğunlaştığı bölgelerdir.

1.6. Sektörün Kapasite Kullanımı

Mobilya talebi büyük ölçüde yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Talep esnekliği yüksek bir tüketim ürünü olan mobilyaya olan talep ve kapasite kullanım oranları ekonomik dalgalanmalara paralel olarak inişli çıkışlı bir seyir göstermektedir.

Mobilya sektöründe kapasite kullanım oranları işletmelere göre değişmekte olup, küçük ölçeklilerde %40, orta ölçeklilerde %55, büyük ölçeklilerde ise %80 olduğu tahmin edilmektedir.

Mobilya sektöründe son beş yılda ağırlıklı kapasite kullanım oranı % 72'nin üzerinde olmuştur.

Mobilya sektörünün tam kapasite çalışmama nedenleri şu şekilde sıralanabilir. İç talep yetersizliği, dış talep yetersizliği, çalışanlarla ilgili sorunlar, hammadde yetersizliği, finansman yetersizliği ve diğer nedenler olarak tanımlanabilir.

Sektör ağırlıklı olarak iç piyasaya yönelik çalışmasından dolayı iç talep daralması kapasite kullanımını olumsuz etkilemektedir.

1.7. Sektörün İşyeri Sayısı ve İstihdamı

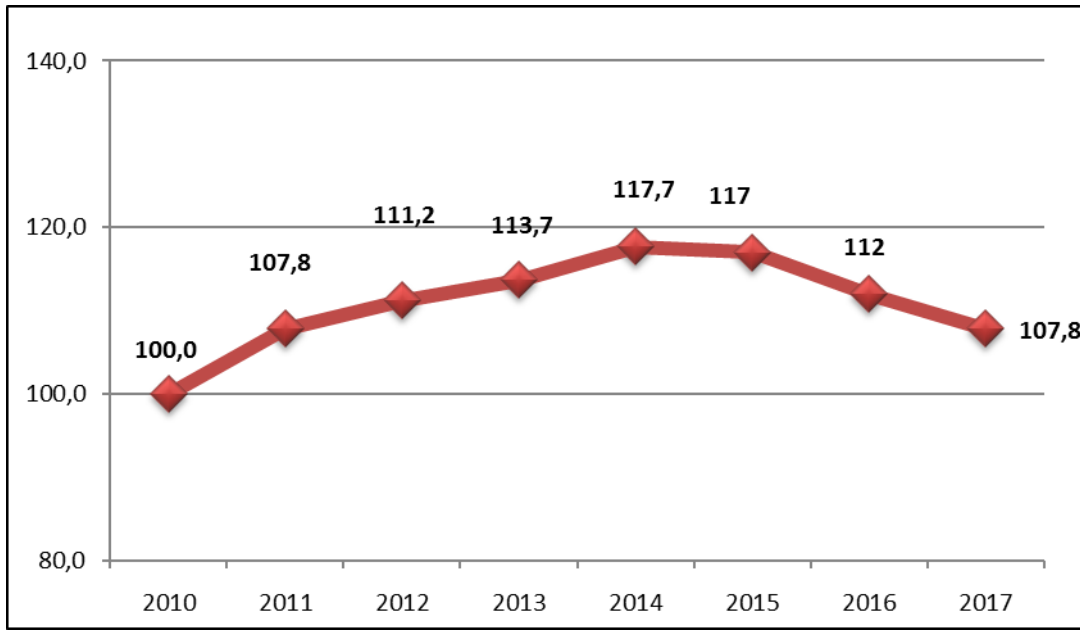
Sektörde küçük işletmelerin varlığına rağmen, modern tasarımın öneminin anlaşılması tasarımcılarının yetiştirilmesine gereken ilginin gösterilmesi ve istihdamlarının sağlanması, sektörün gelişimi açısından önem arz etmektedir.

İstihdam düzeyi sıralamasına göre İstanbul'u sırası ile Bursa, Kayseri, Ankara ve İzmir takip etmektedir.

İstanbul mobilya sektörü işletme başına, 5,7 kişi, Ankara mobilya sektörü 5,5 kişi, Kayseri mobilya sektörü 17,7 kişi, Bursa-İnegöl bölgesi 10,9 kişi, İzmir mobilya sektörü 6 kişi istihdam etmektedir.

Mobilya imalat ve perakende sektöründe çalışan sayısının 310.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Şekil 1: Ortalama Sanayi İstihdam Endeksi (2010=100.0)

Kaynak: TÜİK, (NACE Rev.2 Kod 31)

Mobilya İmalatı sektöründe sanayi istihdam endeksi, 2014 yılından itibaren azalmaya başladığı görülmekte olup, 2017 yılı ortalamasının 2011 yılı ile aynı düzeyde gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 4: Mobilya Sektöründe Girişimci ve Çalışan Sayısı

	Girişimci Sayısı	Çalışan Sayısı
GENEL TOPLAM	3.100.412	16.013.635
İmalat Sanayi	391.024	4.018.741
İmalat Sanayi İçerisindeki Payı (%)	9,8	5,2
MOBİLYA SEKTÖRÜ	38.477	210.068

Kaynak: TÜİK (NACE REV-2)

TÜİK verilerine göre imalat sanayinin, firma bazında %9,8'ni, istihdam olarak da % 5,2'sini mobilya sektörü oluşturmaktadır.

1.8.Sektörün Üretim Değeri

TÜİK verilerine göre mobilya sektörünün 2017 yılında üretim değeri yaklaşık 33,5 milyar TL olup ülke geneli üretim değerine oranı ise % 0.9'dur

Tablo 5: Mobilya Sektörü Üretim Değeri (TL)

	2017
MOBİLYA SANAYİ TOPLAMI	33.509.554.922
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	2,1
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	1.574.830.952.778
Genel Üretim Değeri İçindeki Payı (%)	0,9
GENEL ÜLKE ÜRETİM DEĞERİ	3.716.967.668.978

Kaynak: TÜİK (NACE REV-2)

1.9. Sektörün Ciroosu

TÜİK verilerine göre mobilya sektörünün 2017 yılındaki ciroosu 36,6 milyar TL olup, ülke geneli ciroosuna oranı ise % 0.6'dır.

Tablo 6: Mobilya Sektörü Ciroosu (TL)

	2017
MOBİLYA SANAYİ TOPLAMI	36.654.018.231
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	2,1
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	1.695.854.737.067
Genel Ciro İçindeki Payı (%)	0,6
GENEL ÜLKE CİROUSU	6.298.907.064.719

Kaynak: TÜİK (NACE REV-2)

1.10.Sektörün Katma Değeri

TÜİK verilerine göre mobilya sektörünün 2017 yılındaki faktör maliyeti ile katma değeri yaklaşık 7,8 milyar TL olup, ülke geneli faktör maliyeti ve katma değerine oranı ise % 0.8'dir.

Tablo 7: Mobilya Sektörü Katma Değeri (TL)

	2017
MOBİLYA SANAYİ TOPLAMI	7.869.045.941
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	2,2
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	343.595.291.569
Genel Katma Değer İçindeki Payı (%)	0,8
GENEL ÜLKE KATMA DEĞERİ	971.226.711.351

Kaynak: TÜİK (NACE REV-2)

1.11.Sektörün AR-GE Faaliyeti

TÜİK verilerine göre Türkiye'de gayri safi yurtiçi Ar-Ge harcaması 2017 yılında bir önceki yıla göre % 21,2 artarak 29,8 milyar TL olarak hesaplanmıştır. 2017 yılında Türkiye'de gayri safi yurtiçi Ar-Ge harcamasının gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH) içindeki payı % 0,96'dır.

Tablo 8: Mobilya Sektöründe Ar-Ge Harcaması (TL)

NACE Rev.2	Cari Harcamalar		Yatırım Harcamaları		Toplam
	Personel	Diğer Cari	Makine Teçhizat	Sabit Tesis	
Mobilya İmalatı	32.903.395	7.886.216	1.469.888	22.929.202	66.219.186

Kaynak: TÜİK- (NACE REV.2 Kod:31)

Mobilya sektöründe 2016 yılı Ar-Ge harcamaları 29.982.053 TL olurken 2017 yılında %100 'den fazla artarak 66.219.186 TL olmuştur. 2017 yılında sektörde yapılan Ar-Ge harcamalarının, gayri safi yurtiçi Ar-Ge içindeki payı % 0,22'dir.

1.12.Sektörün Elektrik Tüketimi

Tablo 9: Ağaç İşleri ve Kağıt Sanayi Sektöründe Elektrik Tüketimi (Mwh)

Ağaç işleri ve kâğıt sanayi sektörünün elektrik tüketimi 2016 yılında 6.372.917 MWh olmuştur. Elektrik tüketimi 2016 yılında, 2015 yılına göre % 3,5 oranında artış göstermiştir.

	2013	2014	2015	2016
Ağaç İşleri ve Kâğıt Sanayi	4.576.887	5.376.618	6.157.044	6.372.917
İmalat sanayi içerisindeki payı (%)	4,9	5,4	6,2	6,1
İMALATSANAYİ TOPLAMI	93.251.788	97.777.768	98.463.147	102.809.657
TÜRKİYE TÜKETİMİ	198.045.181	207.375.078	217.312.250	231.203.746

Kaynak: TEDAŞ

1.13. Sektörün Dış Ticareti

Mobilya sektörü, mevcut üretim potansiyeli, kapasitesi, işyeri sayısı ve yarattığı istihdam bakımından önemli olmasına rağmen ihracat rakamları düşük kalmaktadır.

Türkiye'de mobilya sektörü 2001 yılından itibaren dış ticarete fazla vermeye başlamıştır. Yıllar içerisinde iç piyasada yaşanan daralmalar ve krizler ihracat ile aşılmaya çalışılmıştır.

TÜİK verilerine göre, mobilya ihracatında son yıllarda en büyük pazar Irak olmuştur. Bu ülkeye 2017 yılında 424 milyon \$ mobilya ihracatı gerçekleşmiş, 2018 yılı verilerine göre yaklaşık 442 milyon \$ mobilya ihracatı yapılmıştır. 2018 yılında en fazla ihracat Irak, Almanya, Suudi Arabistan, Fransa, ABD ve Libya'ya yapılmıştır.

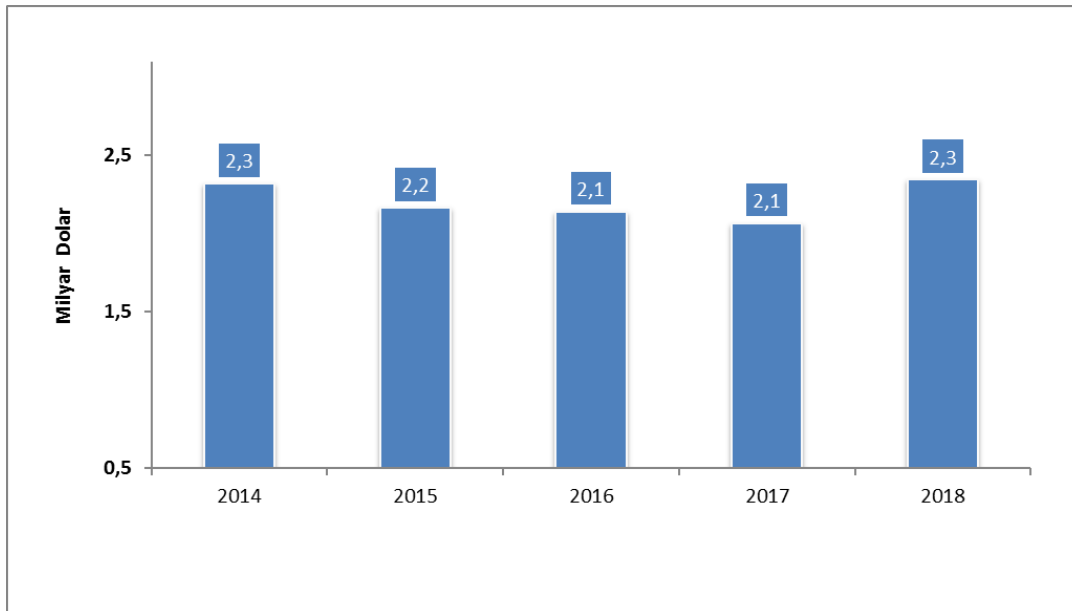
İhracatın bölgelerimize göre dağılımında Kayseri ve İstanbul'un ardından İnegöl, üçüncü sırada yer almaktadır. İzmir sahip olduğu ulaşım kolaylığı ve limanı ile ihracatta önemli atılımlar yapmaktadır.

Tablo 10: Mobilya Sektörü İhracatı (Bin\$)

	2014	2015	2016	2017	2018
MOBİLYA SANAYİ	2.319.311	2.165.934	2.141.524	2.067.251	2.345.094
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	1,5	1,6	1,6	1,4	1,4
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	147.059.418	134.481.508	133.623.187	147.151.132	157.708.060
Genel İhracat İçindeki Payı (%)	1,4	1,5	1,5	1,3	1,3
GENEL İHRACAT	157.610.157	143.934.972	142.557.355	157.006.438	167.923.362

Kaynak: TÜİK (ISIC Rev 3)

Mobilya sektörü ihracatı 2017 yılında 2,06 milyar \$ olarak gerçekleşmiş olup, 2018 yılında bir önceki yıla göre % 13,4 oranında artarak 2,34 milyar \$ olmuştur.

Şekil 2: 2014–2018 Yılları Mobilya İhracatı (Milyar \$)

Kaynak: TÜİK

AB ülkeleri mobilya ithalatımızın büyük bir kısmını sağlamaktadır. 2018 yılında AB içerisinde en fazla ithalat yapılan ülkeler 73 milyon \$ ile Almanya ve İtalya, 48 milyon \$ ile Polonya'dır.

Çin, 2017 yılında 61,9 milyon \$ ile %11,3'lük 2018 yılında 67,6 milyon \$ ile %11,8' lik kısmını karşılayarak ithalatımızda Almanya ve İtalya'dan sonra gelmektedir.

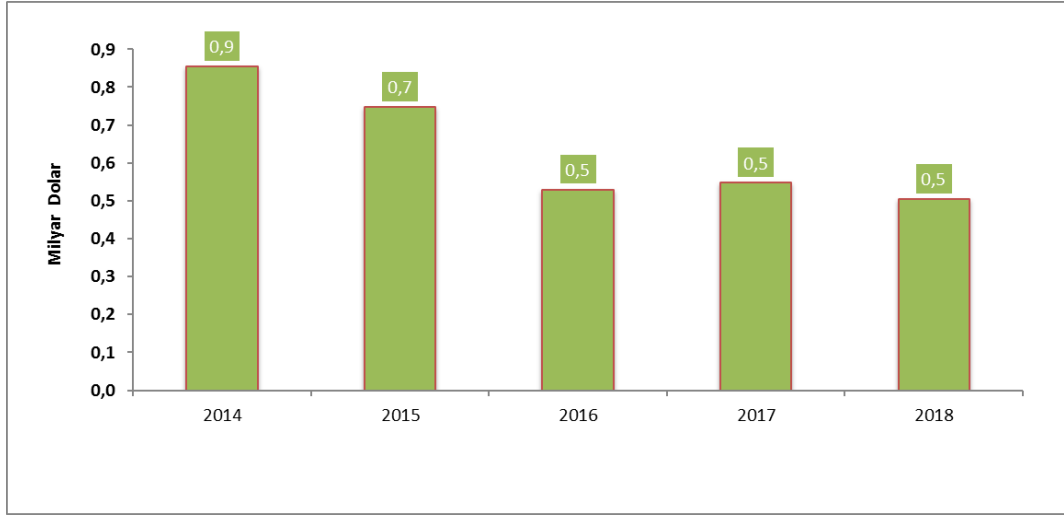
Tablo 11: Mobilya Sektörü İthalatı (Bin\$)

	2014	2015	2016	2017	2018
MOBİLYA SANAYİ	854.212	747.880	529.813	547.580	505.012
İmalat Sanayi İçindeki Payı (%)	0,45	0,44	0,31	0,28	0,28
İMALAT SANAYİ TOPLAMI	187.742.215	166.787.573	167.234.722	190.743.383	175.978.961
Genel İthalat İçindeki Payı (%)	0,35	0,38	0,26	0,23	0,22
GENEL İTHALAT	242.177.117	207.203.370	198.610.256	233.798.557	223.046.879

Kaynak: TÜİK (ISIC Rev 3)

Mobilya sektörü ithalatı 2017 yılında 521 milyon \$ olarak gerçekleşmiş olup, 2018 yılında ise bir önceki yıla göre % 3 azalarak 505 milyon \$ olmuştur.

Şekil 3: 2014–2018 Yılları Mobilya İthalatı (Milyar \$)

Kaynak: TÜİK

Tablo 12: Mobilya Ürünlerinin Yıllara Göre Bazı Ülkelere Dış Ticareti (Bin \$)

YIL	ÜLKELER	İhracat Bin (\$)	İthalat Bin(\$)	Ticari Denge Bin(\$)
2017	FRANSA	126.896	26.226	100.670
	HOLLANDA	56.034	4.907	51.127
	ALMANYA	165.963	77.505	88.458
	İTALYA	50.623	74.771	-24.148
	POLONYA	14.541	51.302	36.761
	IRAK	424.329	88	424.241
	ÇİN	15.671	61.963	-46.292
	SUUDİ ARABİSTAN	164.630	111	164.519
	RUSYA FED.	23.730	859	22.871
	AZERBAYCAN	37.059	52	37.007
	LİBYA	72.526	0	72.526
	YIL TOPLAMI	1.152.002	297.784	854.218
YIL	ÜLKELER	İhracat Bin (\$)	İthalat Bin(\$)	Ticari Denge Bin(\$)
2018	FRANSA	144.930	28.711	116.219
	HOLLANDA	65.255	5.503	59.752
	ALMANYA	192.181	73.588	118.593
	İTALYA	59.783	73.106	-13.323
	POLONYA	14.883	48.683	-33.800
	IRAK	442.604	57	442.547
	ÇİN	15.864	67.694	-51.830
	SUUDİ ARABİSTAN	160.092	17	160.075

RUSYA FED.	30.701	948	29.753
AZERBAYCAN	43.482	3	43.479
LİBYA	113.306	0	113.306
YIL TOPLAMI	1.283.081	298.310	984.591

Kaynak: TÜİK - ISIC REV3

Tablo 12'de anlaşılabacağı üzere, 2017 ve 2018 yıllarında en fazla ihracat yapılan ülke Irak olmuştur. Aynı dönem de en fazla ithalat yapılan ülke ise Almanya olmuştur.

1.14.Sektörün Maliyet Bileşenleri (enerji, işgücü, hammadde,vb. genel değerlendirmeler, oransal veriler, tespitler vb.)

Mobilya sektöründe inovasyonla birlikte büyük işletmelerde otomasyona geçiş gerçekleşmektedir. Bu durum, daha fazla enerji emisyonuna neden olduğundan işletmelerde üretim maliyetlerini etkilemektedir.

Uzun vadede enerji maliyetleri ihracat maliyetlerini etkilediğinden üreticiler için dezavantaja neden olmaktadır.

Ülkemizde ulaşım ağı genelde karayolu ve demiryolu ağırlıklıdır. Mobilya ürünlerinin geniş hacimli, darbelere karşı hassas olması nedeniyle ağırlığı fazla olmamakla birlikte çok alan kaplamaktadır. Ürünlerin özelliğinden dolayı, kamyon ile taşıma yapıldığında alan sınırlamasının olması taşıma maliyetlerini artırmakta ve rekabet gücünü olumsuz etkileyen önemli bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır.

Mobilya sektörü üreticileri genel olarak demiryolu tesislerine ulaşmak için ikinci bir taşıma aracı kullanmak zorunda kalmaktadır. Aktarmalı taşıma nedeniyle her iki taşıma sistemi de mobilya ürünlerinin maliyetlerini etkilemektedir. Ayrıca demiryoluna oranla karayolu taşımacılığı maliyetleri % 20 oranında artırmaktadır.

Mobilya sektörü hammadde açısından yeterli değildir, yıllık hammadde (endüstriyel odun) ihtiyacının yaklaşık % 40'ı ve üretimde kullanılan diğer malzemelerin (kumaş, sünger v.b.) yoğunluğu ithal ürünlerden oluşmaktadır. Mobilya üretiminde hammadde komşu kuzey ülkelerle birlikte Afrika, Amerika ve Asya Pasifik ülkelerinden karşılanmaktadır.

Artan işçilik ve enerji maliyetleri, mobilya sektörünün yoğun emek isteyen bir sektör olması ve hammadde kaynaklarının azalması birçok gelişmiş ülkenin yavaş yavaş sektörden çekilmesine neden olmuştur. Bundan dolayı gelişmiş ülkeler üretimin bir bölümünü düşük-maliyetli ülkelere kaydırmış veya yeni yatırımları bu bölgelerde yapmaya başlamıştır.

Son yıllarda, sektörde büyük işletmelerin oluşması ve teknoloji yoğun çalışmaları nedeni ile kalifiye eleman sıkıntısı baş göstermiştir.

Sektördeki toplam maliyeti etkileyen üretim girdi oranları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 13: Büyük Ölçekli İşletmelerin Ortalama Üretim Girdi Oranları

Sınai maliyet	Payı (%)
Hammadde- malzemeler	55
Enerji	2
Direkt İşçilik	8
Endirekt İşçilik	8
Amortisman	2
Ticari maliyet	
Genel idare giderleri	5
Satış pazarlama giderleri	15
Finansman giderleri	5
Toplam maliyet	100

Kaynak: MOSDER

Tablo 13 'deki verilerden de anlaşılacağı üzere, işletmelerin en fazla kaynağı hammadde-malzemeler ve satış pazarlamaya ayırdığı görülmektedir.

1.15. Sektörün 2019–2023 Projeksiyonu

Mobilya sektörü, küreselleşme, teknoloji ve bilgiye kolay ulaşım sonucu yeni bir dönemin içinde bulunmaktadır.

İtalya, Almanya ve Çin'de olduğu gibi organize, sadece mobilyaya yönelik, ihtisaslaşmış üretim sahaları, entegre olmuş üretim ve bunlarla beraber çalışan AR-GE birimleri yapılması hedeflenmektedir.

Üniversitelerde eğitimin, mobilya pazarlaması, mobilya tasarımı, genel iç mimari olarak değil mobilya üretim ve istihdamına yönelik olması için işbirliği çalışmaları yapılmaktadır.

Mobilya sektörü ufuktaki hedefleri için 2023 yılını belirlemiştir. Sektör 2023'te 25 milyar \$ üretim, 10 milyar \$ ihracata ulaşmayı ve dünyanın ilk 10, Avrupa'nın ise ilk 5 büyük mobilya üreticileri arasında olmayı hedeflemektedir.

2. SEKTÖRÜN SON ALTI AYLIK DEĞERLENDİRMESİ

2.1 Son Dönemdeki Sektöre İlişkin Türkiye ve Dünyadaki Gelişmeler

Türkiye, mobilyada dünyaya farklı şekillerde açılmaktadır. İhracat yöntemlerinden biri, modern pazarlama teknikleriyle ulaşılan yurtdışı müşteriye yüksek miktarda satışları kapsamaktadır.

Son yıllarda sektör yurtdışında marka ve şirket satın almaları, ayrıca tesis yatırımı ve satış mağazaları kurarak doğrudan o ülkenin tüketicisine ulaşmaya başlamıştır. Önümüzdeki dönemlerde firmaların yurt dışında mağaza ve dağıtım ağını yaygınlaştırması öngörülmektedir.

Sektör dernek ve firmalarının, Çin, İtalya ve Almanya'da düzenlenen uluslararası fuarlara katılımı yoğun olmuştur.

Bakanlığımız Girişimci Bilgi Sistemi 2017 yılı verilerine göre sektör toplamda, 17.968.537 TL KOSGEB, 137.468 TL TÜBİTAK desteğinden faydalanmıştır. Ayrıca sektörde marka başvuru sayısı 915, tasarım başvuru sayısı 1244, patent faydalı model sayısı 94 olarak gerçekleşmiştir.

Bakanlığımız kayıtlarına göre sektörde AR-GE Merkezi sayısı 16, Tasarım Merkezi sayısı 19 adettir.

22-27 Ocak 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen 15'inci Uluslararası İstanbul Mobilya Fuarını İran, Libya, İsrail, Irak, Filistin, Rusya, Suudi Arabistan, Azerbaycan, Lübnan, Bulgaristan, Kosova, Fas, Almanya'nın da aralarında olduğu 131 ülkeden yabancı ziyaretçi olmak üzere toplam 122 bin 516 kişi ziyaret etmiştir. Firmalar tarafından fuar boyunca 1.2 milyar dolarlık ihracat sözleşmesi yapıldığı ifade edilmiştir.

Sektör dernekleri tarafından, İstanbul İzmir, Bursa, Ankara, Kayseri, İnegöl'de düzenlenen fuarlara yerli ve yabancı katılımcılar yoğun ilgi göstermiştir.

Sektör Batı Avrupa ülkelerinden azalan talebi Orta Asya, Orta Doğu ve Arap ülkelerine yapılan ihracatlar ile dengelemiştir. Ayrıca Kuzey ve Güney Afrika ülkeleri ile orta vadede, Hindistan, Güney ve Kuzey Amerika'ya ise uzun vadede ihracatın artırılması hedeflemektedir.

Mobilya sektörü 2018 yılı ihracatında bir önceki yıla göre % 13 artış, ithalatında ise % 7,7 azalma olmuştur.

Sektör ülke pazarlarına yönelik proje çalışmaları yapmakta ve ihracatlarını bu yönde oluşturmaya çalışmaktadır.

2.2 Sektörün Üretim Endeksi Değerlendirmesi

Mobilya imalatı sektöründe aylık sanayi üretim endeksi Tablo 16'dan anlaşılacağı üzere 2018 yılı ortalaması, 2017 yılına göre % 7,8'lik düşüş olmuştur. 2019 verileri haziran ayına kadar olan verilerdir.

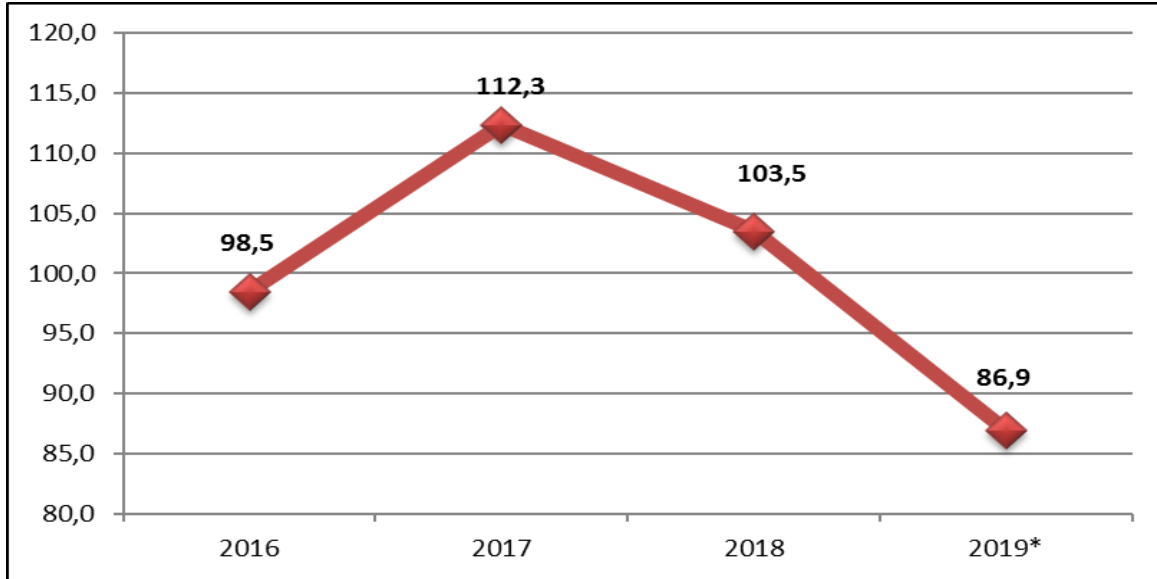
Tablo 14: Mobilya Sektöründe Yıllara Göre Aylık Sanayi Üretim Endeksi (2015=100.0)

Ay	2016	2017	2018	2019*
Ocak	76,2	77,9	85,3	86,9
Şubat	88,4	93,6	87,6	91,3
Mart	108,3	117,9	105,6	109,0
Nisan	97,4	115,6	101,5	105,1
Mayıs	102,4	117,0	110,8	110,2
Haziran	104,8	109,6	91,1	106,0
Temmuz	80,5	113,4	105,7	
Ağustos	106,9	123,9	93,8	

Eylül	89,3	148,3	105,4	
Ekim	99,2	103,2	106,6	
Kasım	104,5	103,5	116,7	
Aralık	124,8	123,5	132,0	
Yıllık Ortalama	98,5	112,3	103,5	

Kaynak: TÜİK- (NACE REV.2)

Şekil 4: Yıllara Göre Sanayi Üretim Endeksi (2015=100)

Kaynak: TÜİK (2019* ilk 6 aylık verilerdir.)

2.3 Sektörün Kapasite Kullanım Oranı Değerlendirmesi

Mobilya ve ahşap sanayi genelde küçük ölçekli işletmelerdir. Esnekliği yüksek tüketim mali olan mobilyaya olan talep ve kapasite kullanım oranları ekonomik dalgalanmalara paralel olarak inişli çıkışlı bir seyir izlemektedir.

Sektörün, son 5 yıllık kapasite kullanım oranı ortalamalarına göre %72'nin üzerinde üretim kapasitesi ile çalıştığı görülmektedir.

Mobilya sanayi kapasite kullanım oranları; 2017 yılında % 74,3, 2018 yılı ortalaması % 73,5 olmuştur.

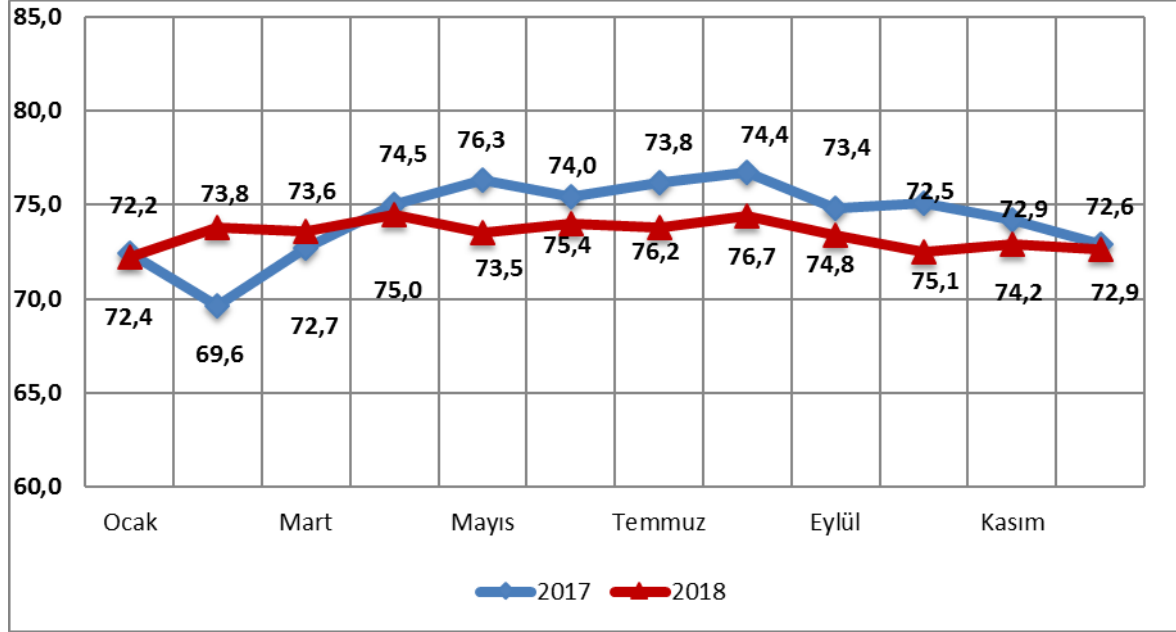
Tablo 15: Mobilya Üretiminde Ortalama Kapasite Kullanım Oranları (%)

Yıllar	2014	2015	2016	2017	2018
Üretim Değeri Ağırlıklı	71,7	72,3	71,4	74,3	73,5

Kaynak: TCMB (NACE REV.2 Kod: 31)

Tablo 15’de anlaşılacağı üzere, 2018 yılı kapasite kullanım oranı ortalaması 2017 yılı ortalama değerine göre % 1 oranında azalarak 73,5 olmuştur.

Şekil 5: Aylık Kapasite Kullanım Oranı (2017-2018 Yılı İmalat Sanayi Ağırlıklı)

Kaynak: TCMB (NACE REV.2 Kod:31)

Şekil 5’den anlaşılacağı üzere 2018 yılı Eylül ayından itibaren kapasite kullanım oranı düşüşe geçtiği görülmektedir.

2.4 Sektörün İhracat ve İthalat Değerlendirmesi

Mobilya sektörü, firma sayısı, istihdam ve artan ihracat değeri ile önemli bir imalat sanayisidir. Mobilya ihracatında son iki yılda önceki yıllara göre küçük düşüşler görülmektedir.

2018 yılı verilerine göre sektörün ülkemiz toplam ihracatındaki payı %1,4’ dür.

Küresel marka çalışmalarına hız veren ve ülkemiz sanayine önemli bir katkı veren mobilya sektörü dış ticaret dengesi artı olan sektörlerimizdendir.

Mobilya ihracatımızın çoğunluğu Avrupa ve Ortadoğu ülkelerine yapılmaktadır. Dış ticaret verileri genel olarak incelendiğinde ihracatın yakın komşulara yapıldığı, ithalatın ise uzak ülkelerden gerçekleştirildiği görülmektedir.

Mobilya ithalatı yapılan ülkelerin başında AB ülkeleri ve Çin gelmektedir, 2018 yılı verilerine göre Çin mobilya ithalatımızın % 34’lük kısmını karşılamıştır. Avrupa Birliği ülkeleri toplam mobilya ithalatında %50’ nin üzerinde pay alarak ağırlıklı yerini korumaktadır.

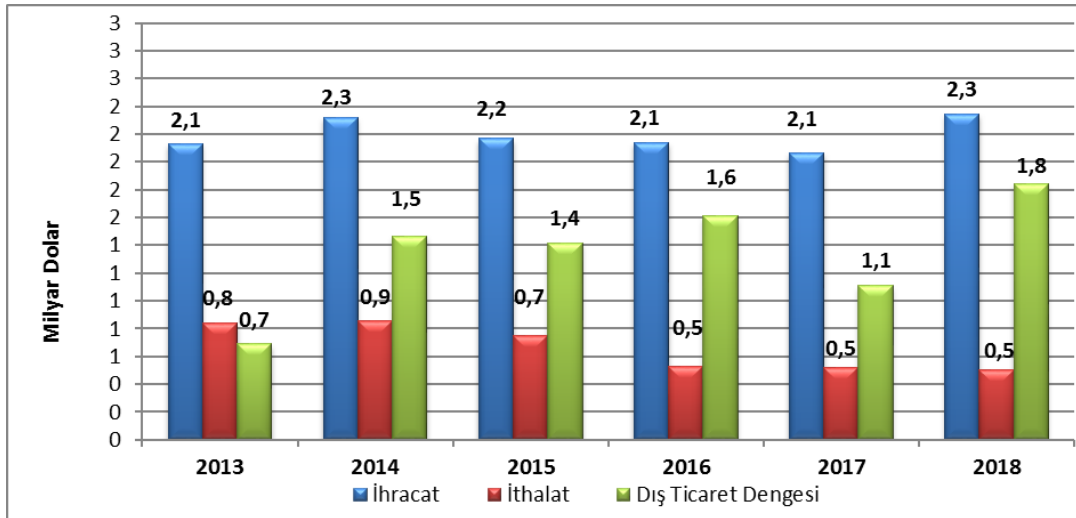
İthal edilen başlıca ürün grupları; oturmaya mahsus mobilyalar aksam ve parçaları, diğer mobilyalar aksam ve parçaları, şilte mesnetleri, yatak takımı eşyaları, tıp, cerrahi ve dişçilikte kullanılan mobilyalar olarak sıralanmaktadır.

Tablo 16 : Mobilya Endüstrisi Dış Ticaret Dengesi (Bin \$)

YILLAR	İHRACAT (BİN \$)	İTHALAT (BİN \$)	DIŞ TİCARET DENGESİ (BİN \$)	HACİM (BİN \$)
2013	2.130.500	839.542	1.290.958	2.970.042
2014	2.319.311	854.212	1.465.099	3.173.523
2015	2.166.546	747.880	1.418.666	2.914.426
2016	2.141.524	529.813	1.611.711	2.671.337
2017	2.067.251	521.580	1.545.671	2.588.831
2018	2.345.094	505.012	1.840.082	2.850.106
TOPLAM	13.170.226	3.998.039	9.172.187	17.168.265

Kaynak: TÜİK

2017 yılında dış ticaret dengesi 1,5 milyar \$, 2018 yılı verilerine göre 1,8 milyar \$ artı değerde olmuştur.

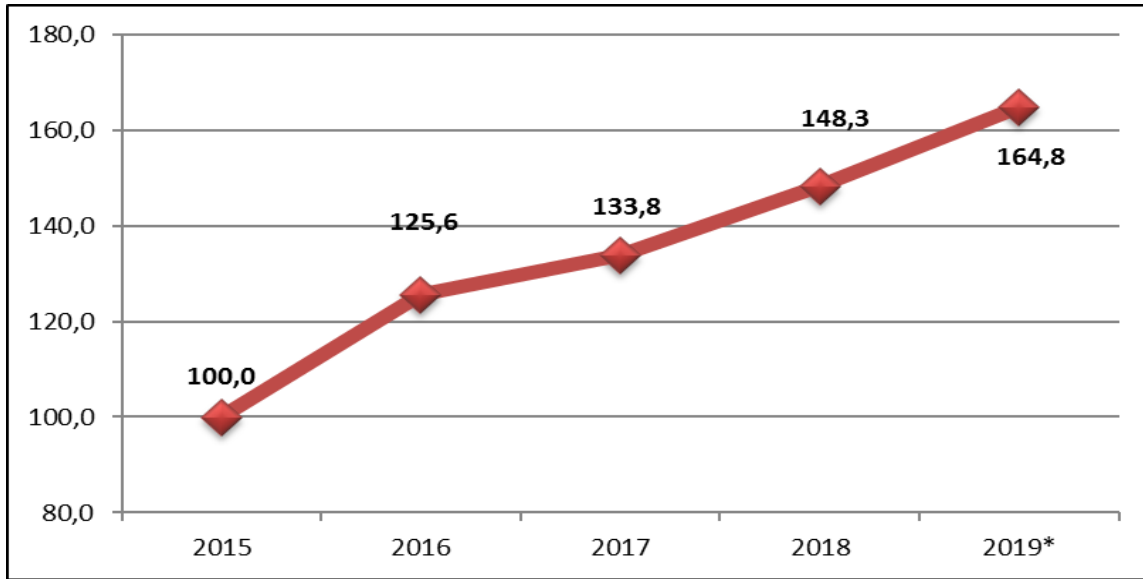
Şekil 6: Yıllara Göre Mobilya İhracat- İthalat Grafiği

Kaynak: TÜİK

2.5 Sektörün Ciro Endeksi Değerlendirmesi

Mobilya sektöründe yıllık toplam ciro endeksi 2015 yılından itibaren artış eğiliminde olup, 2018 yılı ciro endeksi ortalaması 2017 yılına göre % 10,8 oranında artmıştır. 2019 yılı ortalaması haziran ayına kadar olan ortalamadır.

Şekil 7: Mobilya Sanayi Ciro Endeksi (2015=100)

Kaynak: TÜİK-(NACE Rev2)

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı Dış Ticaret Verileri
 TCMB İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Aylık Toplu Sonuçları
 TOBB Sektör Haber Bültenleri
 TOBB Mobilya Ürünleri Meclisi Sektör Raporu
 Türkiye İstatistik Kurumu Veri Tabanı
 Türkiye İhracatçılar Meclisi Verileri